

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 361. Usque Ad Annum 395

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 90117786

§. 21. Theodosii Pœnitentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66032)

Sæculum IV. se Theodosio dare, ratus etiam spatium
A. C. 389. concipiendæ pœnitentiæ tribuendum.

Ambr. ep. 51.
n. 5.

Hinc Imperatore tunc absente, duobus, tribusve diebus antequam rediret, S. Ambrosius in agros excessit, obtendens fractam valetudinem, quod quamvis fuerit verum, nihilo minus, nisi alterum obtulisset, redeuntem Cæsarem pro more accepisset. Illa, antequam discederet, nocte Theodosium, ad Ecclesiam venientem, conspicere sibi visus est, sibi que impossibile putabat, ut Sacrificium offerret; id in signum accepit, voluntatem Dei esse, ut

n. 14.

ibid.

Imperator pœnitentiæ se submitteret. Ad eum epistolam dedit, manu sua scriptam, ut certus esset a nemine alio lectam. Hæc ad nostra usque tempora conservata.

§. XXI.

Theodosii Pœnitentia.

Initio excusat, quod Cæsaris reditum Mediolani non expectasset, querelam addens, sibi soli, quamvis inter aulicos, & veteres Cæsaris amicos numeraretur, non licere, quæ in Consistorio statuerentur, scire, aut cum aliis sententiam dicere.

Ezech. III.
18.

n. 4.

Si tamen sileverem, inquit: illo peccato conscientiam meam onerarem, quod Prophetæ enuntiat: si non annuntiaveris ei (nempe Sacerdos peccatori) ipse impius in iniquitate sua morietur, sanguinem autem eius

ejus de manu tua requiram. Tum pro-Sæculum IV.
 sequitur S. Ambrosius: *Obsecro! audi* A. C. 390.
me, Auguste! magno pro fide zelo es, fa-
teor, & Deum times; sed pronissima ad
iracundiam es indole, atque iterum facil-
lime ad commiserationem moveris, si quis
sit, qui excitatum animum demulceat;
si qui vero sponte sua irascentem impel-
lant, eo furoris abriperis, ut nullum mo-
dum teneas. Deus det, ut si nemo sit, qui
commotum animum mitiget, saltem etiam
nemo irritet! te tibimetipsi lubentissime
relinquam.

Deinde immanitatem facti, quod
 Theffalonicæ commissum, ante oculos
 ponit, & quantum Episcopi, tunc in Con-
 cilio Mediolanensi collecti, indoluissent!
 Et subjungit: *Si tecum communicassem,*
hæc communio factum crudele non defen-
deret, imo peccati hujus in me recideret
invidia, si nemo esset, qui tibi diceret;
summe tibi necessarium, ut Deo reconci-
lieris. Tum exempla Principum addu- n. II.
cit, pœnitentiam post peccatum agen-
tium, & imprimis Regis David. Et ad-
jungit: Homo es, tentatio te invasit, ne-
cesse est, ut eam vincas! peccatum non a-
liter, quam lacrymis deleri potest. Non
sine tuis lacrymis Angelus, aut Archan-
gelus te absolvet; ipse Dominus noster
nemini peccata remittit, nisi pœnitenti-
bus. Hoc suadeo tibi, obtestor, hortor,
 M m m 4 moneo.

Sæculum IV. moneo. *Ut semper in acie felicissimus fueris, atque in omnibus reliquis summis laudibus dignus sis, semper in te bonitatem virtutum cæterarum primam suscipimus! ne tuas ipse dotes corrumpas! tantam virtutem invidit tibi Damon, vincendum vincendi occasio favet. Ne ad peccatum tuum addas, quod alii suo damno præsumpserunt. Ego vero Sacrificium offerre non audeo, (*) cui tu assistas. Quod effuso unius hominis innocentis sanguine non licet, an, tot innoxiiis truculenter interfectis, licere putes? cur ego non magis Principis mei benevolentiam captem, voluntati tuæ obsequendo, nisi potior mihi esset salus tua, quam gratia adulatione parta? simplex oratio Sacrificium est; (**)*

(*) Non memini me legisse, Protestantem quemquam, quantumvis scelestum, a sua Cena excommunicare, cum tamen Excommunicationis usus a tempore S. Pauli usque ad hodiernam diem in vera Jesu Christi Ecclesia semper extiterit. Nempe non est tanti, nec ullum est revera Bonum a quo, si eum Protestantes excommunicarent, excluderetur.

(**) Interpres Protestans hujusmodi SS. Patrum textibus cum Anglo suo D. Mede abutitur, dum exinde vult probare, Sacrificium Ecclesie in sola oratione, & non in vero Christi Corpore constitui. Sed hic manifestum est, S. Ambrosium nihil aliud velle innuere, quam a Theodofio

si humili corde peragitur, veniam impetrat; sed Dei indignationem provocaret oblatio, quæ a peccatore contemnitur.

Epistolam claudit in hunc modum: Diligo te, & oro pro te! si credis, cede veritati, & verbis meis! si non credis, ne mali veritas, si Deum Imperatori præponam!

S. Ambrosius, Mediolanum postea reversus, Imperatorem Ecclesiam ingredi volentem prohibuit; & dicenti, Davidem quoque adulterium, & homicidium admisisse, respondit: *Secutus es peccantem, sequere & penitentem!* Submisit se Episcopo Imperator, & octo menses ab ingressu Ecclesiæ abstinuit.

Cum festum Nativitatis Domini advenisset, inclusus in Regia persistebat, fundens lacrymas; Ruffino, officiorum Magistro, & Purpuratorum familiarissimo, causam sciscitanti, Imperator, geminatis fletibus, & suspiriis, respondit: *Flere lubet, dum cogito, templum Dei mancipiis, & mendicis patere, dum clausum est mihi, & cum templo calum!* Dixit Ruffinus: *Curram, si vis, ad Episcopum, & rogare non desinam, donec permovero, ut*

M m m 5 te

si Deum esse placandum simplici oratione ex humili corde profecta, tanquam aliquo Sacrificio, quamdiu ipsi non liceret tremendo Missæ Mystero interesse.

Sæculum IV.
A. C. 390.

Paul. vit.

Theod. V.
hist. c. 18.

Sæculum IV.
A. C. 390.

te absolvat! non permovebis, reposuit Imperator: *Novi, quam justa me censura ligaverit; & humano respectu potentia Imperialis nihil contra legem Dei agit.* Nempe Imperator satis erat edoctus, non licere peccatoribus impertiri absolutionem nisi post peractam pœnitentiam canonicam. Institit Ruffinus, promittendo, se S. Ambrosii animum flexurum. *Ergo prospera!* inquit Imperator: & spe, quam Ruffinus fecerat, sibi blandiens, digressum paulo post secutus est. S. Ambrosius, conspecto Ruffino, dixit; quam imprudenter, cædem, cujus ipse suadendo Auctor exstitisset, etiam defendere auderet! rogante autem Ruffino, & dicente, Imperatorem mox adfuturum, S. Ambrosius, pio ardore incensus, ait: *Prædico tibi, Ruffine! ego venientem ab ingressu sacri vestibuli impediam; si vero ejus potentia in Tyrannidem degeneret, lubens jugulum dabo!* His auditis, Ruffinus misit ad Imperatorem, qui hæc referret, suasitque, ut Regia non excederet. Imperator nuntium, medium viæ emensus, obvium habuit, dixitque: *Ibo, & quam merui, contumeliam sustinebo.* Ubi Theodosius ad loci sacri ambitum pervenit, Ecclesiam noluit ingredi, sed ad Episcopum, in aula, qua cunctos, ad se venientes, audire solebat, se contulit, &, ut sibi absolutionem daret, rogavit.

Theodosii
pœnitentia.

gavit. S. Ambrosius dixit; quod in ipsam Deum insurgeret, & leges ejus pedibus proculcaret; imo divinas Leges revereor, respondit Theodosius: *Et quia canones prohibent, vestibulum sacrum non ingredior, sed rogo te, ut ab his vinculis me liberes, & ab illa porta me non arceas, quam Dominus omnibus illis, qui pœnitentiam agunt, aperuit.* S. Ambrosius dixit: *Sed edic! quam pœnitentiam suscepisti post patratum enorme crimen? tuum est,* respondit Imperator: *docere, quid me facere oporteat.* Tum ei S. Ambrosius imposuit, ut pœnitentiam publicam ageret; nam quamvis ab ingressu Ecclesiæ abstinuisset, nondum tamen pœnitentiam canonicam susceperat. Præterea petiit, ut legem ederet, qua executio cujuscunque sententiæ, reum ad capitis pœnam damnantis, per triginta dies differretur. Imperator utramque conditionem accepit; legem, scribi jussam, sua manu signavit; & pœnitentiæ publicæ se subjecit; illico S. Ambrosius excommunicationis vinculum sustulit, & ingressum in Ecclesiam indulxit. Nihilominus Imperator preces suas non stans, aut genibus flexus, peragebat, sed depositis omnibus ornamentis Imperialibus, quæ toto pœnitentiæ suæ tempore non resumpsit, pavimento prostratus orabat, verba illa Davidis pronuntians:

Adhæc

Sæculum IV.
A. C. 390.

*Ambr. de ob.
Theod. n. 34.
Soz. VII.
c. 25.*

Sæculum IV. *Adhæsit pavimento anima mea, vivifica me secundum verbum tuum.* Hæc dicens, capillos vellebat, frontem percutiebat, lacrymis terram humectabat; populus videns adeo demitti tantum Principem, preces, fletusque miscebat. Ipse hoc peccatum, quamdiu vixit, dolere non cessavit. Legem invenimus Theodolii nomine, qua ad mortem damnatorum fors triginta dies suspendi jubetur, at illa simul Gratiani nomen præfert, & data est decimo quinto Calendas Sept. Antonio, & Syagrio Consulibus, id est, decima octava Aug. anno 382. Ergo alia est ab ista, quæ in hac occasione condita dicitur.

A. C. 390.

Psal. 118.

Ambr. de ob.

Theod. c. 34.

Aug. V. civ.

c. 26. l. 13. C.

Th. de pæn.

V. Pagi. an.

390. n. 4.

§. XXII.

Pœnitentiæ Disciplina in Occidente.

Paul. n. 39.

Sanctus Ambrosius sollicitè Pœnitentiæ administrationi erga omnis generis homines vacabat. Hac de re Paulinus, auctor vitæ ejus, ita loquitur: *Quotiescunque ei quisquam peccata sua confessus fuisset, ut pœnitentiam reciperet, tot lacrymas fundebat, ut pœnitentem sibi collacrymari cogeret; quæcunque aliorum peccata audiebat, ipse ea commississe videri poterat. Nemini autem de peccatis, in confessione auditis, nisi soli Deo, loquebatur, bonum exemplum dans futuris Episcopis, ut potius apud Deum intercessores, quam*